

Genealogija morala i genealoški metod

Pređimo na analizu Ničeovog spisa *Genealogija morala*.

Genealogija morala je najsystematičnija Ničeova knjiga. Ona nije niti zbirka aforizama, niti je izložena u poetskoj formi kao što je to slučaj sa *Tako je govorio Zaratustra*, već je data kao ključ aforizama i procenjivanje poeme. Kako Niče u predgovoru kaže:

„U drugim slučajevima /za razliku od Zaratustre/ aforistička forma pričinjava čitaocu poteškoće: one su posledica činjenice da se ta forma danas *ne smatra dovoljno* teškom. Jedan aforizam, valjano sročan i uobličen, još nije dešifrovan time što je pročitao; tek kada je pročitao treba otpočeti njegovo *tumačenje*, za šta je potrebno umeće. U trima raspravama ove knjige ponudio sam primer onog što smatram „tumačenjem“ u takvom jednom slučaju – raspravi prethodi aforizam, ona sama je njegov komentar.“

Genealogija morala je sadržajno gledano detaljna analiza reaktivnog tipa, načina na koji reaktivne sile pobeđuju i načela po kom pobeđuju. Predmet prve rasprave je resantiman, druge nečista savest i treće asketski ideal – resantiman, nečista savest i asketski ideal su figure pobeđe reaktivnih sila i oblici nihilizma. Ova dva momenta *Genealogije morala* – kao ključa tumačenja i analize resantimana – su nerazdvojni. Naime, šta je prepreka umetnosti tumačenja i procenjivanja, šta je ono što izvrće hijerarhiju – to su upravo reaktivne sile.

Reaktivne sile pobeđuju tako što aktivnu silu odvajaju od onoga što ona može. One to rade tako što se po Ničeju oslanjaju na fikciju, na imaginarne uzroke i ideje. Njihova pobjeda počiva na negativnom kao uvek već imaginarnom: sila može i da neogreaguje (tj. ideja slobodne volje). Aktivna sila postaje reaktivna